Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА — SVOBODA



УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC Ч. 170. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ВЕРЕСНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 8, 1983 No. 170. VOL. XC.

Створилася Ініціятивна Група вчителів в справі голокосту

Трой, Н. Й. (В.Л.). — Протягом останніх двох років в стейті Ню Йорк робляться заходи, щоб до програми суспільних наук у середніх школах включити навчання про голокост і ґеноцид в цьому столітті. Цю акцію заініціювали вчителі-жиди, які вже запропонували департаментові освіти детально опрацьовану програму.

Учителі українського походження, які вчать суспільні (історичні) предмети в школах стейту Ню Йорк досі не використали належно нагоди, щоб до згаданої програми були включені об'єктивні матеріяли про ґеноцид в Україні.

З уваги на це, недавно створено Ініціятивну Групу, завданням якої є зорганізувати професійних вчителів, які зможуть більш ефективно впливати на програму, що є тепер в підготовчому стані. Вчителі польського походження вже створили таке об'єднання і тим вже добились більших успіхів.

Ініціятивна Група складається з таких учителів середніх шкіл: Володимир Літинський (Трой), Андрій Дурбак (Олбані) і Надія Трач (Рочестер). Ініціятивна Група звертається до всіх вчителів стейту Ню Йорк, головно тих, що вчать сусільні науки (історію) зголоситися листовно з порадами або по інформації на адресу: Mr. Wolodymyr Litynsky, Rd.51 Box 6, Troy, N.Y. 12180; Тел. (518) 283-4876.

25-ліття українського екзархату-епархії в Австралії

Рим, Італія (УПБ). — У другій половині листопада ц.р. відбудеться святкування 25-ліття українського католицького екзархату-епархії свв. апп. Петра й Павла в Австралії. З цієї нагоди Патріярх Йосиф листом із 24-го червня 1983 року вислав на руки Владики Івана Прашка своє благословення.

„Українське поселення в Австралії, — пише Патріярх, — є наймолодшим нашим поселенням, бо поселились на цьому далекому континенті наші люди щойно по Другій світовій війні й почали своє життя на невідомій їм землі без нічиєї помочі, покладаючись тільки на поміч Божу, свої працьовиті руки і питому нашому народові ораганізованість. Вони зразу стають церковною громадою, з ними разом є їхні священики, а серед них і Ви, і з усіх поселень їм найкоротше довелось ждати на свого першого єпископа-пастиря в особі невтомного Кир Івана. З ними разом він організує церковне життя, в короткому часі появляються гарні наші церкви і радістю сповняються серця нас усіх на вид таких благословенних успіхів і такої благодаті для вірних дітей української землі.

Ювілейні святкування передбачені на дні від 18-го до 25-го листопада за такою програмою: 18-20 листопада — „Українська молодь Христові" у Мельбурні; 21-го — оглядини Мельбурну; 22-го — поїздка до Канберри; 23-го — оглядини Канберри; 24-го — посвячення церкви в Канберрі; 25-го свято св. священомученика — Йосафата, академія.

Новий апостольський візитатор для білорусинів на поселеннях

Рим, Італія (УПБ). — Папа Іван Павло II іменував 12-го липня 1983 року о. архимандрита Володимира Л. Тарасевича, бенедиктинця, пароха церкви Христа Спасителя в Чикаго, Апостольським візитатором для білорусинів католиків на поселеннях.

Владика-номінат народився в м. Клешняки (Білорусь, сьогодні Польща) 27-го листопала 1921 року. В 1938 році виемігрував до ЗСА, де вступив спершу до семінарії св. Прокопія, а згодом до Чину Отців бенедиктинів, де 16-го червня 1944 року зложив монаші обіти. 1949 р. став священиком і продовжував студії літературознавства на Американському католицькоу університеті у Вашінгтоні. Під час років студій у Римі мешкав у колеґії „Руссікум" і здобув ліценціят із богословії в університеті Грегоріянум та ліценціят із канонічного права в Орієнтальному інституті. Повернувшися до Америки, редагував екуменічний журнал „Діяконія". Крім білоруської й англійської мови, новий Владика говорить ще дев'ятьма мовами, між ними й українською.

Усіх білорусинів на матірних землях є 7,829,000, а 300,000 проживає в Польщі. На еміграції — в Европі, Америці й Австралії — їх є між 5 і 6 тисяч. В Европі найбільші скупчення білорусинів є у Мюнхені, Парижі, Лондоні й Лювені, а в Америці — в Чикаго, Ню Йорку, Стемфорді, Ню Брансвику й Клівленді.

Останній єпископ для білорусинів східньо-католицького обряду Владика Чеслав Сіпович помер 14-го жовтня 1981 року. Відомо, що він був у близьких взаєминах з українцями й з Блаженнішим Йосифом.

Відбувся П'ятий спортовий табір Юнацтва ОДУМ-у

Лондон, Онтаріо (ДЮК). — Від неділі 14-го до неділі 28-го серпня ц.р., на прегарній і добре устаткованій оселі ОДУМ-у „Україна" біля міста Лондону в Онтаріо, Канада, відбувся П'ятий двотижневий спортовий табір Юнацтва ОДУМ-у. Участь в таборі брали 28 юнаків і юначок з місцевостей Ошава, Торонто, Гамилтон, Лондон і Дітройт. Працею табору керувала команда в складі: коменлант — Тарас Ліщина, СВУ (старший виховник-учасник); старші бунчужні-виховники Юного ОДУМ-у Наталка Сніг і Володимир Тимошенко; обозний — Михайло Сімаговський, та Віктор Педенко,, СВП (старший виховник-провідник) — який відповідав за програму табору та координував працю інструкторів. Інструкторами на таборі були Олесь Петруша — копаний м'яч, Володимир Тимошенко — відбиванка, Наталка Сніг - теніс, Тарас Василенко — кошиківка, і Роза Шиндлер — плавання і водні гри. В додаток до програми табору були також включені інструкції з голфа і легкої атлетики. На кінець другого тижня табору відбуто таборову олімпіяду на площах університету західнього Онтаріо в Лондоні.

З великим ентузіязмом, в добірному товаристві, в надії загартуватись та скористатись з досвіду своїх інструкторів, учасники розпочали і закінчили своє таборування. З виховного погляду молодь на таборі перебувала під доброю, досвідченою опікою в українському оточенні.

Цього року до одумівців на таборі прилучились також молоді спортсмени з Пласту і СУМК-у, що є надзвичайно позитивним і здоровим явищем.

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЗСА

Для вшанування пам'яті 7 мільйонів українців, що загинули в наслідок штучного голоду, спричиненого Москвою 50 років тому,

Для осудження цього непростимого злочину Кремля проти людяности, якого український народ ніколи не забуде,

Для розкриття перед світом цього українського голокосту, затаєного Москвою та ігнорованого певними колами на Заході,

Для осторогі вільних народів перед кремлівськими народовбивцями,

Для доведення до відома світу, що український народ існує далі і далі бореться проти совєторосійського імперіялізму й колоніялізму за своє невід'ємне право бути господарем на своїй землі —

ПРИЇЖДЖАЙТЕ ДО ВАШІНҐТОНУ 2-ГО ЖОВТНЯ НА ВСЕНАРОДНУ СОБОРНУ МАНІФЕСТАЦІЮ.

Замовляйте квитки на Меморіяльний концерт у Кеннеді Центрі.

Організуйте збірні поїздки автобусами до Вашінгтону.

Не плянуйте жадних імпрез ні зборів на той день.

Жертвуйте на видатки Крайового Громадського Комітету, зв'язані з маніфестацією та іншими акціями у Вашінгтоні.

Докладніші інформації про Маніфестацію і концерт, як також про інші події Меморіяльного Тижня у Вашінгтоні, знайдете в українській пресі або одержите в канцеляріях Крайового Громадського Комітету: Washington Office: 2615 30th Street, N.W., Washington, D.C. 20008 Telephone: (202) 234-2330; New York Office: 140 Second Avenue, Suite 21, New York, N.Y. 10003 Telephone: (212)477-1054.

Хай не буде ні одної української громади, яка не була б репрезентована на маніфестації у Вашінгтоні 2-го жовтня.

Крайовий Громадський Комітет

В Латвії продовжуються репресії

Стокгольм, Швеція. — Латвійські організації на Заході інформують, що органи КҐБ розгорнули тепер широкозакроєну акцію проти свідомого латвійського елементу, так званих „латвійських буржуазних націоналістів", якої вже давно не було у Латвійській ССР. Вістря терору звернене в першу чергу проти тих лотишів, які критикують комуністичний режим за права людини і „церковників".

До речі, кажуть, латвійські речники, в Латвії дуже збільшився в останньому часі церковний рух, а число вірних різних релігій з кожним днем збільшується. В серпні були обвинувачені за „антидержавну діяльність" і „пропаганду" понад 30 активістів, яким прокуратура закидала зв'язки із Заходом і розповсюдження антикомуністичної (в оригіналі антисоціялістичної) літератури. Двох активістів вислали до психіятричного закладу. Доходило до таких курйозів, що органи КҐБ змушували батьків підписувати заяву, що їхній син чи дочка, мовляв, „хворі психічно" і потребують „лікування". Після такої „обробки" молодих людей, вже без ніякої судової розправи, висилали до „психушок". КҐБісти говорили, що такий документ облегшить їхнім дітям у винесенні вироку.

Кажуть, що 15-го вересня ц.р. має відбутися суд над Інтсоном Калітісом, латишем, який підписав заяву з вимогою перетворення прибалтики, включаючи і Балтицьке море, у вільну від нуклеарної зброї зону. Недавно засудили провідну баптистку Лідію Ласмаміс-Дороніну на п'ять років ув'язнення. Її закинула прокуратура розповсюдження нелегальної літератури з релігійним змістом. Згадану дисидентку совєтська влада судить вже втретє. Суду очікують також інші релігійні активісти і чимало політичних дисидентів, які не хочуть погодитися з русифікацією в їхній країні, потопранням прав людини, методам вимішування населення тощо.

Конгресмен Дж. Флоріо домагається гостріших санкцій

Вашінгтон. — Конгресмен Джеймс Флоріо, демократ з Ню Джерзі, заявив кореспондентам, що він плянує внести резолюцію в Палаті Репрезентантів, яка домагатиметься негайного припинення продажу зерна для Совєтського Союзу і взагалі гостріших санкцій у зв'язку із совєтським повітряним піратством, тобто зістріленням південнокорейського пасажирського літака. У катастрофі, як відомо, загинуло 240 пасажирів і 29 осіб залоги, а світ був потрясений черговим совєтським злочином, який, на думку багатьох лідерів вільного світу, не повинен пройти безкарно.

Конгресмен Флоріо запропонує свою резолюцію наступного тижня, коли Конгрес збереться на свою чергову сесію після коротких вакацій. „Напрошується аналогія зі слів колишнього президента ЗСА Теодора Рузвелта, — заявив конгресмен Флоріо, — який колись говорив, що у закордонній політиці треба говорити дипломатичною м'якою мовою, але завжди носити зі собою палицю". Флоріо каже, що у відношенні до Совєтського Союзу „грубою палицею" ЗСА є зерно, без якого совєтська економіка і совєтський господарський ринок будуть вічно недомагати.

Минулого тижня ЗСА і СССР підписали черговий довгоречинцевий п'ятилітній договір, який мавби ввійти в життя 1-го жовтня ц.р. СССР вже погодився закупити в ЗСА 900,000 тонн кукурудзи, 750,000 тонн пшениці і 365,000 тонн сої.

„Моя резолюція, — заявив Флоріо, — домагатиметься негайного припинення достави зерна для Совєтського Союзу аж до часу поки кремлівські лідери не визнають за собою вини за доконаний злочин, перепросять світ за повітряне піратство і заплатить усі відшкодування Кореї і потерпілим родинам".

ПОМЕР ЛЕВ ШТИНДА

Істон, Па. — В понеділок, 5-го вересня 1983 року, тут помер несподівано сл. п. Лев Штинда, відомий громадський, спортовий і союзовий діяч в Україні і на поселенні та довголітній скрабник реґіонального Комітету „Стрийщина". Покійний був також членом Українського Народного Союзу у Відділі 194 в Ню Йорку.

Панахида в п'ятницю, 9-го вересня о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Катімісса — 2101 Нортгемптон вулиці в Істоні, Па. Похорон — 10-го вересня о год. 11-ій рано до української католицької церкви св. Духа (315 4-та вилуця) і на український православний цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

В ЧАДІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ БОРОТЬБА

Нджамена, Чад. — Речник уряду Чаду повідомив, що лівійські військові літаки бомбардували і обстрілювали чадські урядові війська в східньому місті Ум Шалюба правдоподібно у відплату за перемогу урядових військ минулого тижня, які відбили наступ заколотників і завдали їм важких втрат при спробі здобути місто.

Міністер інформації чадського уряду Сумалія Магамет заявив, що лівійські винищувачі типу МІҐ і бомбарудвальники атакували в понеділок, 5-го вересня урядові війська на протязі 90-ох хвилин.

Бомбардування відбувалося недалеко розташування французьких військ, які знаходяться в Чаді для підтримки уряду президента Гіссена Габре. Французькі війська знаходяться в оазах Арада і Більтін 60 миль на південь від Ум Шалюба.

Представник заколотників повідомив у Парижі, що він не має жадних відомостей про бомбардування лівійського летунства і повторив твердження заколотників, що Ум Шалюба знаходиться в руках заколотників, які захопили це місто минулого тижня, а тому бомбардування своїх позицій безглузде, заявив речник.

Магамет, навпаки, заявив, що урядові війська розбили наступ заколотників і міцно утримують зайняті позиції, просунувшись понад 60 миль на північ.

Лідер заколотників, колишній президент Ґукуні Веддеї, виступаючи в суботу перед журналістами в Бардаї на півночі Чаду в окупованій Лівією смузі Аузу, заявив, що він буде боротися проти 2,000 французьких військ у Чаді, але одночасно запропонував мирні переговори для розв'язання проблем 18-літньої громадянської війни в цій пустельній країні.

Уряд президента Габре відкинув пропозицію заколотників і захищав своє право звернутися за допомогою до дружніх країн.

Франція є основним постачальником зброї і війська для допомоги урядові президента Габре. Заїр вислав також 2,500 свого війська, а ЗСА зобов'язалися дати допомогу в сумі 25 мільйонів долярів.

ПАПА ПІДТВЕРДЖУЄ ТРАДИЦІЙНІ ПОГЛЯДИ

Рим, Італія. — Папа Іван Павло II підтвердив традиційні погляди Церкви на ролю жінки в людському суспільстві. Перш за все Папа сильніше, ніж дотепер, виступив проти висвячування жінок на священиків і закликав американських єпископів зберігати традиційні погляди Церкви на стать і шлюб, навіть тоді, коли такі погляди непопулярні.

Але Папа одночасно закликав єпископів боротися проти „дискримінації жінок з огляду на стать".

Папа, звертаючись до 23-ох американських єпископів у своїй літній резиденції Кастель Гандольфо на південь від Риму, сказав їм, що їх обов'язком повинен бути рішучий захист церковної постави проти розводів, гомосексуалізму, передшлюбного сексуального життя та абортів.

Через кожні п'ять років Папа скликає традиційну зустріч єпископів для обговорення особливих проблем у їх країнах. Папа прочитав свою 8-сторінкову заяву англійською мовою і передав її потім для опублікування.

„Єпископи повинні поборювати будь-яку дискримінацію жінок з огляду на стать", — говорить папська заява.

„З приводу цього вони (єпископи) повинні подібним способом пояснити так переконливо, як тільки можуть, що вчення Церкви про виключення жінок з висвячення на священиків є виїнятковим у цьому відношенні та що воно пов'язане з постановою самого Христа щодо священицтва", — вказує далі заява.

Папа, як відомо, особисто є сильно проти висвячування жінок на священиків.

У СВІТІ

РЕЧНИК ГРУПИ ДОВІР'Я, яка була організована нещодавно в Москві, повідомив у неділю, 4-го вересня, що московська поліція арештувала чотирьох членів групи, як вони намагалися пройти до британського посольства, щоб отримати там лист від прем'єр-міністра Британії Марґарет Тачер. Тачер відповідала в листі на запитання групи відносно поводження з протиядерними демонстрантами в Британії. Речник групи Юрій Медведков сказав, що арештованими були його дружина Ольга, Марк Райтман, Сергєй Розенер і Валерій Голяк.

КАНАДА ВИРІШИЛА в понеділок, 5-го вересня, припинити на 60 днів всі польоти совєтської летунської лінії Аерофлот до Монтреалю на знак протесту проти варварського збиття південнокорейського пасажирського літака совєтськими військовими літаками минулого тижня Канадський уряд також вирішив відкласти пляни підписання договору про наповнення пальним совєтських пасажирських літаків у канадському порті Ґандер у Нюфавндленді. Декілька канадських громадян загинули разом із збитим совєтськими військовими літаками південнокорейським пасажирським літаком.

ГОЛОВНИЙ ДЕЛЕҐАТ ЗСА на міжнародній конференції зв'язків, яка проходить в Ташкенті, СССР, заявив на відкритті цієї конференції в понеділок, 5-го вересня, що ЗСА не можуть пробачити варварського збиття південнокорейського пасажирського літака совєтськими військовими літаками. Діяна Дуган заявила перед делеґатами конференції: „Недовір'я, непевність і страх, які викликає така безглузда дія, наносять шкоду міжнадорній атмосфері та є перешкодою на шляху покращання міжнародної співпраці у всіх ділянках".

ЗАСНОВНИК І КОЛИШНІЙ лідер забороненої тепер вільної профспілки „Солідарність" Лех Валенса заявив, що демонстрації в Ґданьску та інших містах Польщі 31-го серпня були успіхом у боротьбі проти жалюгідної тактики властей. Далі Валенса сказав, що він готується до нової демонстрації 16-го грудня, річниці робітничого бунту, в якому загинули десятки робітників, застрелені службою безпеки 1970 року.

ЗІ СТОЛИЦІ ЧІЛЕ Сантіяго повідомили, що в неділю, 4-го вересня, туди повернулися з довголітнього вигнання останні із сотень чілійців. Тисячі радісних вітаючих скандуванням „Військова диктатура впаде!" зустріли поворот двох визначних політичних діячів християнської демократії. Ці радісні хвилини зустрічі припали на час, коли лідери опозиції готують п'ятий „день народного протесту" запланований на четвер. В попередніх чотирьох протестах, які відбувалися щомісяця від травня, були вбиті, понад 40 цивільних осіб.

МОСКВА ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ЗІСТРІЛЕННЯ ЛІТАКА

Москва, СССР. — Совєтський уряд заявив у вівторок, 6-го вересня, що совєтському винищувачеві наказали „припинити політ" корейського пасажирсього літака 1-го вересня над островом Сахалін після того, як цей останній не послухав вимоги винищувача приземлитися на совєтському летовищі.

Це офіційне повідомлення було першим признанням того, що корейський пасажирський літак був збитий совєтським військовим винищувачем. Заява далі говорить, що „совєтський летун, зупиняючи дії літака-порушника, міг не знати, що це був цивільний літак. Він летів без навіґаційних світел посеред ночі в умовах поганої видимости і не відповідав на сиґнали".

Таку заяву Совєтський Союз зробив після кількох днів крутійства: заявляючи спочатку, що літак міг потерпіти аварію, потім, що совєтський літак вистрелив тільки світляну попереджуючу ракету паралельно до літака.

Крім признання, совєтська заява стверджує, що літак летів з шпигунською місією для ЗСА і що „вся відповідальність за цю трагедію падає цілком і повністю на керівників З'єднаних Стейтів Америки."

Текст офіційної заяви був прочитаний в телевізійних новинах о 9-ій годині вечора і був першою заявою уряду, яка признає збиття південнокорейського пасажирського літака, який зник над Японським морем з 240 пасажирами і 29 членами залоги.

Західні дипломати говорять, що демонстрування стрічки з записаним голосом совєтського летуна президентом Роналдом Реґеном і відтак в ОН переконало Кремль в тому, що далі викручуватися немає сенсу і що найкраще буде признатися в тому, що літак був збитий совєтським винищувачем.

Іншою причиною признання дипломати вважають приїзд совєтського міністра закордонних справ Андрея Ґромика до Мадриду на церемонію підписання кінцевої декляраціі конференції 35 держав про безпеку і співробітництво в Европі і зустріч його з державним секретарем Джорджом Шулцом.

В Америці

ДО ДОВГОЇ ЛИСТИ упущених місць, найбільш занечищених небезпечними хемікаліями і тому шкідливими, а то й смертельними для живих істот, у тому числі й людей, додано офіційно ще нову листу, на якій зазначено 133 таких ділянок. Попередня листа нараховувала 413 найбільш критичних під оглядом небезпеки для здоров'я покидькових буртів, що їх треба б відчистити в першу чергу. Тепер їх є 546 по всій Америці. Але найбільше їх таки є на сході ЗСА, де перед веде стейт Ню Джерзі, що має 80 таких буртів.

ДРУЖИНА КОНҐРЕСМЕНА Леррі П. МекДоналда, який, як відомо, загинув під час зістрілення совєтськими джетами корейського пасажирського літака, і його приятелі та співробітники заповідають дальшу боротьбу з комунізмом у З'єднаних Стейтах Америки та домагатимуться від Уряду президента Роналда Реґена більш рішучої політики у відношенні до СССР. Дружина покійного конгресмена Кеті МекДоналд заповіла, що вона сама кандидуватиме на місце мужа до Палати Репрезентантів, щоб там продовжувати започатковане ним діло. Конгресмена Л. МекДоналда, який був головою групи ім. Джана Бирча, дуже часто його називали „скрайнім консерватистом" може тому, що він де тільки міг гостро виступав проти комунізму і комуно-московської експансії в світі, вшанували його прихильники спеціяльною церемонією і молитвами у багатьох місцевостях Джорджії.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАДЛ РЕҐЕН і колеґи із Сенату вшанували покійного сенатора Генрі Джексона, демократа зі стейту Вашінгтон, який, як відомо, помер на удар серця минулого четверга, 1-го вересня ц.р. Президент назвав Джексона „справжнім патріотом і відданим законодавцем, який служив для країни і народу". Інші промовці підкреслювали здецидовану антикомуністичну поставу покійного сенатора і його оборону тих, які бажали покинути Совєтський Союз з різних причин. Він дуже допоміг приспішенню жидівської еміграції у пізніх 1970 і ранніх 1980-их роках. Сен. Г. Джексон був сином норвезьких імігрантів і мав велике зрозуміння до потреб інших національностевих груп.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц від'їхав у вівторок, 6-го вересня, ц.р. до Мадриду, де він має в пляні зустрінутись з міністром закордонних справ СССР Андреєм Ґромиком, якщо цей прибуде до столиці Еспанії, щоб там разом з іншими представниками 35-ох країн підписати кінцевий документ закінчення конференції европейських країн, ЗСА і Канади, сиґнаторів Гельсінкських угод, які з перервами нараджувались там майже три роки. Шулц плянує особисто передати на руки Ґромика протест Уряду ЗСА у зв'язку із зістріленням південнокорейського пасажирського літака на покладі якого знаходились 51 американських громадян. Усі пасажири в числі 240 і 29 членів залоги загинули після того, як совєтські бойові літаки обстріляли літак повітряними ракетами.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Каспар Вайнберґер розпочав триденну візиту до країн Центральної Америки, — заявили речники Пентагону журналістам. Вайнберґер відвідає Ель Сальвадор, Панаму і Гондурас. Зокрема довше затримається в Гондурасі де зконцентровані більші американські збройні сили, зокрема морська фльота, які готовляться до осінніх маневрів. Його поїздка випала якраз під час того коли президент Роналд Реґен приготовляється представити Конгресові новий законопроєкт, який дозволить Урядові збільшити допомогу, господарську і військову, для Ель Сальвадору.

МЕТЕОРОЛОГИ КАЖУТЬ, що День Праці, яким звичайно закінчується літній сезон у З'єднаних Стейтах Америки і починається осінь, не приніс полегші і злагіднення температури. У багатьох стейтах ЗСА, зокрема на середньому заході і навіть північному сході температура все ще коливається між 95 і 100 ступенів за Фаренгайтом. Крайова метеорологічна служба не передбачує скорого полегшення принаймні до кінця цього тижня. Чикаґські газети інформують, що так зване „місто вітрів" вже давно не переживало такої спеки, як цього року. На таку ж невиголу скаржаться також інші стейти і міста, де температура 90 і більше триває вже понад чотири тижні.

МІСЦЕВА ПОЛІЦІЯ в Келсо, Вашінгтон, у недалекій віддалі від вулкану ст. Геленс, намагається розв'язати загадку вже другого трагічного випадку з гелікоптерами, які хотіли показати туристам вулкан і після цього наступала катастрофа, у якій загинули чи були тяжко поранені люди. У понеділок, 5-го вересня, знову впав у скалисті гори гелікоптер на покладі якого знаходилось 12 осіб. Три тижні раніше там трапився подібний випадок.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зміна в Ізраїлі — чи зміна ситуації?

Ізраїльський прем'єр Менахем Беґін, який прийшов до влади у 1978 році, зрікся свого посту всупереч просьбам усіх членів його уряду та його звеличників, що вуличними маніфестаціями прославляли його, як короля ізраїльця. Хоча в ізраїльському парляменті („кнесеті") Беґін мав тільки дуже невеличку більшість, спираючись на коаліції з ортодоксійною релігійною партією, і в травні минулого року переміг у голосуванні над „вотумом недовір'я" тільки одним голосом, проте він здобув собі велику популярність своєю непоступливістю супроти всіх заходів, щоби замиритися з палестинськими арабами та звільнити окуповані Ізраїлем арабські землі у війні з 1967 року.

Єгипетський президент Анвар Садат своїм несподіваним прилетом до Єрусалиму в листопаді 1977 року відкрив дорогу для ізраїльсько-єгипетського замирення. Завдяки подивугідній терпеливості колишнього президента Джіммі Картера, який відіграв ролю посередника між Ізраїлем і Єгиптом, підписано у Кемп Дейвіді 26-го березня 1979 року сепаратний мир між Ізраїлем і Єгиптом.

Але спокою не було і нема на Близькому Сході, саме головно з вини впертости і непоступливости Менахема Беґіна, який стояв на принциповому становищі, що всі окуповані Ізраїлем арабські землі були колись, за біблійних часів, землями жидів і що араби — це пришельці, які ці землі були окупували. На цій ніби моральній підставі Беґін навіть фінансував ізраїльською державою колонізацію жидівськими оселями на правому березі Йордану, що належала була до Йорданії, проголосив був анексію східньої частини Єрусалиму і рішуче відкинув генеральний плян замирення на Близькому Сході, що його президент Реґен проголосив у вересні минулого року. Покищо йдеться ще про те, щоб Ізраїль відкликав з цілого Лівану своє військо. Беґін ніби погодився на це під умовою, що раніше, чи одночасно відкличе свої війська Сирія, чого вона ще не хоче зробити — напевно слухаючи Москви, якій залежить на перманентному заколоті на Близькому Сході.

Про трудність співпрацювання з Беґіном натякав виразно і президент Реґен. Беґін уважав, що Америка все одно мусить підтримувати Ізраїль, як заставу проти імперіялістичного походу совєтської імперії на Близький Схід та що Ізраїль має підтримку від багатої американсько-жидівської громади. Основою фінансової і промислової відбудови Ізраїля з вини Гітлера стали величезні суми, що їх дала Німеччина, як відшкодування. Найбільшим закидом Америки проти політики Беґіна є те, що Беґін, фанатичний ізраїльський патріот і максималіст у своїй політиці — насправді залежний від американської політичної і військової допомоги, але зовсім нехтує інтересами Америки, які диктують добрі зв'язки з арабським світом. Тому відхід Беґіна — на перший погляд — подія для Америки і всього світу добра. Однак у хвилині писання цих рядків ще не відомо, хто буде його наступником і в американській пресі появився вже знаменний фаховий коментар, що коли б наступним прем'єром став міністер закордонних справ Іцак Шамір — то не буде найменшої зміни у політиці Ізраїля, та може настати ще погіршення американсько-ізраїльських відносин.

Беґін відійшов не з політичних, а дійсно суто приватних і особистих причин. 70-річний колишній революційний підпільник у боротьбі жидів проти Британії, як колоніяльної імперії в Палестині, нездужає, нервово виснажений і після смерти своєї дружини в минулому році психічно заламаний. Кволий тілом, але сильний духом захотів спокою і прагне писати свої спомини та книжку про італійського героя Джузеппе Ґарібальді, який вів проти окупантів Італії партизанку з П'ємонту і довів до з'єднення Італії. За змінами в Ізраїлі пильно стежить американський та ввесь міжнародний світ. Зокрема, тепер, коли в Лівані загинули вже 4 американські вояки із експедиційного мирового з'єднання 1,200 морських піхотинців, у кровному американському інтересі лежить примирлива, а не войовнича ізраїльська політика, яка сприяла б міжнародному натискові на Сирію, щоб вона також очистила Лівань і дозволила цій країні стати дійсно ні від кого незалежною, прихильною Заходові, державою. Мировий плян президента Реґена отримав підтримку від опозиціоністів Беґіна, але невідомо, чи загал ізраїльського народу підтримає мудру державницьку концепцію — необхідности компромісу з арабським світом і припинення колонізації окупованих арабських земель, чи йтиме далі слідами максималістичної політики Беґіна. Це покажеться уже в найближчій майбутності.

Михайло Кучер

ПОЛІТИЧНА ПАТОЛОГІЯ „ТРЕТЬОЇ ІМПЕРІЇ"

I.

Війна Гітлера зі Совєтським Союзом була для Москви несподіванкою. В половині липня 1940 року Гітлер покликав до себе головнокомандуючого наземними арміями генерала фон Браухіча і шефа головного штабу генерала Галдера та наказав їм опрацювати плян війни із Совєтським Союзом. 29-го липня 1941 року генерал Йодль повідомив штаби всіх родів зброї, що „фюрер постановив назавжди виелімінувати постійну загрозу з боку Совєтського Союзу". 12-го листопада увійшла в дію „інструкція ч. 18 про бойове поготівля і далі „тайний наказ ч. 21" „операції Барбаросса". Приготування мали скінчитися 15-го травня 1941 року.

Хутко виявилося, що „тайні накази" відомі багатьом поза збройними силами.

Згідно з польськими джерелами, нав'язали контакт з Розенберґом і шефом розвідки, адміралом Канарісом всі українські політичні партії і „центри". Всі вони писали меморандуми, а колишній член делегації на мирну конференцію у Бресті, склав список членів майбутнього українського уряду. Всі меморандуми називали Україну єдиною надійною силою проти загарбницьких намірів Москви. До протимосковської акції долучилися і білоруси.

Французька і швайцарська розвідки повідомили Москву про пересунення німецьких дивізій на схід. Москва не зареаґувала. Протягом червня 1941 року Німеччина зосередила на протязі 1,600 кілометрів від Балтійського до Чорного морів 146 дивізій в силі трьох мільйонів вояків, 600,000 авт, 750,000 коней, 3,580 танків, 7,184 гармат і 1,830,000 літаків.

Того ж часу Совєтський Союз мав на своїх західніх кордонах 139 дивізій і 29 самостійних бриґад в силі 4 мільйонів 500,000 вояків. На летовищах тільки Білорусії Москва мала 6,000 літаків з того 4,500 старої конструкції і 1,500 нового типу. Німеччина користала здебільшого повітряною розвідкою, фотографуючи з висоти.

Несподіванка була повна. Занепад совєтської армії почався з того, що три совєтські дивізії 12-та, 98-ма і 103-тя в Білостоку збунтувалася, вистріляла командний склад тих, які не потрапили втекти і перейшли на бік німців. Тільки в 5-ій годині ранку генерал Потатурчев, командуючий 4-ою танковою дивізією, дістав наказ протинаступу. Після наказу три тисячі вояків розбіглися. 30 відсотків танків не надавалися до бою. Не було бензини і запасових частин.

Генерал Павлов, отримавши такі повідомлення, рятувався втечею. Переляканi частини його армії даремно пробували пробитися на схід. 28-го червня 20-та німецька танкова дивізія генерала Штупффа, минула Молодечно і зайняла Мінськ. Як наслідок, пішло до полону 300,000 тисяч совєтського війська. А це тільки один відтинок фронту.

Що ж того часу робилося у Берліні? Розенберґ мав намір якось використати українців. Остміністерство просто обляго кавказькі народи — їх представників — і народи Середньої Азії. Вони хотіли стати в перших рядах боротьби з „відвічним ворогом — Москвою".

Тому спротивився Ґерінґ. Не можна дати жадних привілеїв „азіятам", жадних привілеїв „унтерменшам". Це тільки романтична голова Розенберґа вигадала якихось українців і білорусів.

Таким поглядам заперечив фельдмаршал Евальд фон Кляйст — „навіть абсурд мусить мати якусь методу".

Райнгард Гайдрих і Розенберґ склали протест у Головний команді Вермахту і в Остміністерстві про те, що „оживлення чи відродження російського православ'я не лежить в інтересах Райху".

Гітлер наказав армії не мішатися у політику. Він ненавидів релігію, а православну зокрема.

Розенберґ, який ставив на розподіл Росії, підсунув Гітлерові таку концепцію: російська держава і Православна Церква провадила одну імперіяльну політику. Тому як противагу треба протиставити — створити — „відосереді" церкви українську і білоруську. Себто автокефалію.

У гру входив Ватикан. Франц фон Папен післав на руки Ріббентропа меморандум з пляном дати Католицькій Церкві дозвіл провадити місійну акцію в Росії (на окупованій німцями території). Гітлер не погодився.

Почалася боротьба різних концепцій на окупованих територіях Совєтського Союзу. RSHA (Reichssicherheitshauptamt der SS) почала осягати всебільший вплив на територіях цивільної адміністрації. Державний комісар України Ерік Кох притримувався і визнавав політику безоглядної поліційної диктатури і терору. Був соціялістом глибокого переконання, у минулому прокомуніст, гарячий прихильник „політики Рапалльо" і зближення з СССР. Його досить одверто називали „Erich der Rote". Був він теж сторонник антикапіталізму. Протеже Ґерінґа, який найкраще надавався на визиск України. Кох хотів „вибити з голови Розенберґа усі українські романтизми і сантименти". Нема жадного українського народу, — казав Кох. Це нездорова російсько-польська мішанина. Ним має керувати залізна рука. Ми завоювали Україну не для того, щоб українців зробити щасливими. Україна — це економічна база Німеччини і нічого більше.

Одначе почулись і більш тверезі голоси, на які ніхто не звертав уваги. Від 1917 року ніхто у світі не лив так воду на большевицький млин, як Гітлер. А західні політики і союзники допомагали посередньо Гітлерові у „большевизації" Европи.

Польський еміґраційний уряд в Лондоні наказав Крайовій армії всіляко допомагати червоній армії. Ніби п'ята дивізія Крайової польської армії допомогла совєтській армії здобути Рівне. Таким чином польський еміґраційний уряд, ще не знаючи того, був за збольшевизування повоєнної Польщі. Сталінові допомагали збольшевізувати Европу також ЗСА і Великобританія, в наївній вірі, що після перемоги над Гітлером настане на землі вічний мир.

Врешті навіть найбільш запеклі німецькі політики почали розуміти, що Німеччина програє війну. Наприклад, граф фон Шуленбурґ, який почував глибоку відразу до гітлеризму, зрозумів, що треба пробувати якось об'єднати визвольні тенденції, або сепаратистичні, та дійти до згоди з поміркованими росіянами для боротьби із Сталіном.

(Продовження буде)

Остап Сокольський

Політичні еміґранти — амбасадори

— Чоловік властиво ніколи не перестає бути амбасадором України, — навіть, поклавшись на білесенькому піску побережжя Атлантійського океану у Вайлдвуді, Ню Джерзі, — сказав мій приятель Славко розповівши про інцидент, що йому трапився попереднього вечора.

— Їздили ми вчора до Атлантик Сіти попробувати щастя, — говорив він. А мені вже ввижалось як то він напевно виграв „джекпот" у котромусь з касин і ставало жаль, що я також не поїхав. Щоденно їздять оті „міні" автобуси з Вайлдвуду до касин Атлантик Сіти. Поїздка така коштує 13 доларів в обидві сторони, а приїхавши до наперед підібраних касин таких як „Плейбой", „Ресорт", „Сізарс Палес" чи інших із тузена леґальних касин в Атлантик Сіті. Для заохочення „ґемблерки" адміністрація касина приїжджим „ґратісово" дає повний обід, від 5 до 10 долярів дрібними, та деякі з них ще й квитки на „стейдж шов".

— Під час обіду в „Сізарс Палес", я розмовляв з моєю дружиною по-українському, — розповідав Славко, — коли нараз син мого сусіда за столом запитав нас:

— Чи ви говорите по-німецькому?

— Ні! По-українському! — відповів Славко й зразу подумав, що коли особа не знає різниці між українською та німецькою мовами, то йому треба дати належне пояснення про Україну.

— А чи знаєте, де є Україна!

— Певно, що знаємо! Добре знаємо! — вигукнув, випередивши свого сина батько, щоб не виявити його незнання географії; — У Юґославії!

Син навіть якщоб і хотів, то поправити свого батька не міг, бо не знав, що це Україна і де вона знаходиться. А може прийшло йому на думку, що це одна із новостворених... африканських країн. Але хіба він мусів би відкинути цю думку, бо його співрозмовці були білі...

І почалася політично-освітня лекція про Україну. Славко розповідав зо обідом своїм сусідам, мешканцям Алабами, про положення України, її колишню славу, окупацію України колись Росією, а тепер комуністичним Кремлем, приналежність до Об'єднаних Націй та земельні багатства, включно з урожайністю української землі, яка колись півсвіту годувала своєю пшеницею а тепер, внаслідок жалюгідної господарської політики окупантів України цю пшеницю вони самі в ЗСА мусять закуповувати.

— А звідки ви тепер приїхали? — нагло перервав Славкову „дисертацію" про Україну син сусіда.

— З Торонто!

— Торонто?

— Так! з Онтаріо!

— Онтаріо? — Не знаючи про яку „частину світу тут мова, — запитав син сусіда. А батько, перед тим вже попікши свої пальці в незнанні політичної географії, цим разом сидів тихо і прислухувався.

І знову розпочалась політично-освітня лекція, але цим разом уже про Канаду. І Славко почав говорити про цю більшу від ЗСА, країну, що вписана на півночі від Америки, про її земні багатства, як, наприклад, найбільшу в світі продукцію ніклю, Монтреальські Олімпійські ігрища, найвищу „Сієн шпильку" в світі в Торонто. Але нічого не прозраджували, що алабамські співрозмовці знають про яку він говорить країну. Аж нарешті Славкові нагадався спорт: — Блю Джейс!.. Дім-місто Блю Джейс, першунів бейзболової Ліги!

— Ах так! Так! Блю Джейс! — нараз радісно закричали всі троє сусідів із Алабама.

Із вдоволенням зі свого успіху відходив до „сльот машин" Славко — „амбасадор" України і Канади.

Володимир Рен Бойкович

„КИЇВ, ЯК ГОРОД І СТОЛИЦЯ КИЇВСЬКОЇ РУСИ—УКРАЇНИ"

Під таким заголовком прочитав я у „Свободі" з 23 і 24-го серпня ц. р. гарно опрацьовану статтю Михайла Паламаря. Закінчує він її твердженням на основі наведених ним джерел, що Києву сьогодні 2500 років, або і більше. Він має повну слушність, що більше її тому постараюся доказати це.

До кінця XIX століття утрималася в науковому світі теорія, що Малу Азію заселювали в сивій давнині семітські племена. Але 1905 року норвезький археолог і історик Кнудзен відчитав клинопис одного з наших племен „хатів" — гетидів і ствердив, що хати були індоевропейської раси. З'єднання 20-ти подібномовних наших племен під назвою „хати" вийшло з наших земель, починаючи від Дніпра по Карпати, з кінцем 3-го тисячоліття до Христа поселилися в Анатолії, сьогоднішній Туреччині. Асирійці прозвали їх „гатті" (це відповідало назві хати), від того пішло геттиті й так записані вони в світовій історії, а в нашій мові прийнято назву гетидів. Мусіли вони вирушити з нашої батьківщини великою силою, бо в Анатолії вони створили могучу імперію. Їх армія, згідно з заподаннями істориків, нараховувала 35,000 люда і 3,500 бойових колісниць. Коли семіти зчинили з приводу тверджень Кнудзена великий шум, він, для свого спокою, відкликав свої твердження. Але вже 1917 року чеський археолог, історик і лінгвіст Бендржіх Грозни, відчитав клинопис „неситих", одного із племен хатів (гетидів) і доказав, що вони русичі. Він також ствердив, що в гетидській державі був спільнодержавний устрій такий самий як в княжій Русі. Він також відчитав гетидський кодекс, який опрацював професор права на празькому університеті Сергій Шелухин і свою наукову розвідку опублікував він 1920 року, в якій він доказав, що в гетидській державі існували вже 4 тисячі років тому такі самі закони, як в княжій Русі, перед і по прийнятті християнства. В обличчі повищого немає найменших сумнівів, що гетиди винесли ці закони зі своєї батьківщини, княжої Руси, а тим самим княжа Русь зі столицею Києвом існувала вже щонайменше 4 тисячі років тому, ча не найстарша держава на европейському континенті.

Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в Ню Йорку має гетидський кодекс в українській мові і число наукової розвідки проф. Сергія Шелухина і як найстарше наше Наукове Товариство може опублікувати, що княжа держава русичів зі столицею Києвом існувала вже що найменше чотири тисячі років тому.

У другій половині нашого століття підтримав чеського археолога Бендржіха Грозного, англієць Сер Леонард Вуллі, визначний археолог нашого століття, історик, дінґвіст і мистецтвознавець. На прохання ЮНЕСКО він написав епохальну працю п. з. „Початки цивілізації людства", в якій подав мапу мандрівки арійських племен з українських земель, частинно до Індії, а поголовно до Малої Азії. Показалося, що Мала Азія була в сивій давнині (доменою) тереном поселення народів індоевропейської раси, бо східні семіти — араби жили на Арабському півострові, а західні семіти — жиди жили на Синайському півострові три тисячі років тому. Докладніше про це пишу у моїй праці „Колиска культури людства", яку створили наші предки 3 тисячі років до Христа, а чужинецький науковий світ однозгідно зве її справжньою колискою культури людства. Зазначую, що не всі ці племена були слов'янomовні, але всі були індоевропейської раси й жили від 430000 років тому на землях, які сьогодні звемо Україною.

(Книжку в твердій полотняній оправі в ціні 13 долярів враз з пересилкою можна замовляти в автора: В. Ренер, 12 Пауль Ст. Керґонксон, Н. Й. 12446)

МІНІСТЕРСТВО ІМІҐРАЦІЇ Франції повідомило в середу, 31-го серпня про те, що Франція застосує суворіші заходи проти нелеґальної іміґрації з метою припинення зростання расистських настроїв, викликаних постійним ростом числа чужинецького населення у Франції. Заходи, проголошені міністром, включають штрафування працедавців, які затрудняють нелеґальних чужинців, посилену прикордонну контролю і виселення нелеґальних іміґрантів. Речник міністерства сказав, що тут нічого нового немає, що не лише точніше виконання попередніх законів і правил про іміґрацію. Міністер іміґрації Жоржіна Дюфуа з приводу цього сказала: „Без наших іміґрантів, Франція не мала б тої економічної сили, яку вона має сьогодні".

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ повідомили зі столиці Пакистану Ісламабаду про те, що афганські повстанці 20-го серпня захопили трьох совєтських дорадників і вбили велике число урядових службовців під час свого рейду на місто Льоґар на північ від Кабулю. Інша вістка про становище в Афганістані говорить, що в заміну за гарантію не бомбардувати афганські села під час жнив, рада старців погодилася пропускати в цей час совєтські військові конвої через ці мирні райони, не нападаючи на них.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Володимир Жила

„СВІЙ ТАЛАНТ ВІДДАВ НАРОДОВІ"

(До чотириріччя з дня смерти М. Мандрики)

II.

Певна річ, естетичний ідеал поета об'єднаний тут з його думкою і почуттям та втілений у його розумінні мистецтва в часі.

Природа для Мандрики — це не щось відірване від людського життя. Вона для нього окрема естетична категорія, що поруч із категоріями прекрасного є мірою досконалости окремих явищ і навіть життя в цілому. Переконливо звучать його слова про „Безсмертя", що висловлюють складні явища життя, а торкаються лише дерев й квітів:

Покірливо, без сліз і голосіння
Схиляються вони до ніг, падуть.
А на весні, з їх сліпого насіння
Прийдуть їх діти й пишно розцвітуть.

Їм не дано ні сліз, ні дару мови;
Вмираючи не просять, не кленуть...

Коли відчесні ці явища до людини, то образна система твору зразу набирає філософського значення:

То ми ламаємо життя основи,
Шукаючи дарма в безсмертя путь. (Стор. 17)

Читач мимоволі відчуває пізнавальну й виховну ролю цього вірша та його значення для людей. Таким чином, поет не затрачує реального зв'язку з життям, не приховує суті безсмертя, а пояснює його засобами свого світобачення з допомогою єдности думки й почуття.

Поет уміє твердо стояти „проти бур". Цього навчила його природа, яку він постійно вивчає, шукаючи в ній потрібної розв'язки для життєвих питань. Сосни під вікном для нього „кохані й вірні діти", вони шепочуть:

Не лякайсь громів,
Громи пройдуть, минуть — ми переможем.
Ти можеш й сам перемогти — ми ні,
Без тебе жити ми не зможем. (Стор. 20)

Картина природи пов'язана в цих рядках із душевним настроєм поета. Паралельне зображення явищ із різних сфер життя закінчується тут запереченням, бо поет виступає за розмаїття, за життєву повноту, як прояв творчої індивідуальности.

Окремо виділяється в філософському циклі вірш „Марнот машина". Це вірш позначений глибиною роздумів про творчий шлях людини та щедро сповнений розмовними інтонаціями:

Радію я, що день марнот за мною,
Як вже лежать снопи подій пожатих —
І я стою — герой на полі бою
З мечем в руці над лавами потятих.

Чого ж радіти?.. Кожний день відбутий —
Видатком є із днів моїх комори,
Червінець ще один золотокутий
Упав у Вічности бездонне море.

Бідніють скарби днів. Десь недалеко
Той час — комора спорожніє днями,
Годинник Вічности проб'є здалека
І впаде в безвість мій день останній.

Тому спини... не дні — марнот машину,
І кожний день зроби не днем, а днями.
Звільни від пут божественність людини,
Вітай в світах крилатими думками. (Стор.29)

Використання розгалуженої системи образів — символів робить вірш свіжим. Черствість, естетична глухість і байдужість до людського життя відходять на задній плян. Поет чітко стоїть за „божественність людини", що безкомпромісово бореться за піднесення думки, за життєрадісність і за красу. По-новому змальовані діяння звільненої людини, що спроможна протистояти „машині марнот".

Такі ж подібні й вагомиті репліки автора про людські, так бути мовити, внутрішні неподадності зустрічаємо в іншому вірші „Мариота марнот". У п'ятій і шостій строфах цього вірша перед читачем розгортається життєва драма самого поета. Тут переплітається радісне і тривожне, що служать філософським підтекстом для твору, щоб зберегти йому немеркнучу важливість у часі.

Автор любить переплітати свої твори цікавими автобіографічними ремінісценціями, над якими він задумується для розширення світогляду і збагачення мистецько-естетичних засобів вірша:

Твоїм каналом я проплив у світ,
У океани і моря на волю.
Ти і не знав, що на півсотні літ
Ти вирішив мою щасливу долю. (Стор. 52)

Автор має тут на думці свій переїзд через Суецький канал, що трапився 1923 року, коли він прибув до цієї важливої морської магістралі й звідси щасливо виїхав у далекий світ.

Хороше враження справляє розділ „Пісня пісень". У ньому багато добрих віршів, які не торкаються суспільних питань, бо в їх основу лягли ускладнені символічні образи, що їх часом важко розшифрувати. Але вони зовсім не заважають читачеві, щоб, щоблише, він читає їх з захопленням, бо в них б'є чар хмільної життєрадісности. У цій частині збірки кожна строфа ховає в собі щось інтимне, якусь повноту щастя людини, зв'язану з відчуттям природи:

Розцвіте ще барвінок весною,
Що садили ми вдвох восени...
Чи зустріне мене він з тобою
Синім цвітом кохання й весни? (Стор. 75)

(Продовження буде)

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

ПЕРЕСУШЕНІ ЗЕМЛІ в середніх стейтах Америки, які навістила небачена майже в історії Америки страшна посуха, нарешті дістали перший дощ у вівторок, 30-го серпня. Випало щоправда тільки два інчі опадів, але вже й ця „манна небесна" перервала двомісячну посуху в цьому зерновому басейні ЗСА, де цього року вже не буде такого буйного урожаю зернових культур, та й взагалі сільськогосподарських продуктів, як це тут стається кожного іншого року.

Концерт визначних

Фортепіяно—це до сьогодні єдиний інструмент, який без сумніву всебічно виховує кожний музичний талант.

Коли ми не навчимося цінити, розуміти і хотіти слухати доброї фортепіянової музики, не буде в нас якогось тоншого естетичного почуття, ані тоншої душевної естетичної культури.

Беручи це все до уваги, Концерт визначних, влаштований у неділю, 22-го травня ц.р., що відбувся в концеровій залі Українського Музичного Інституту Америки в Ню Йорку, в програмі якого переважали твори фортепіянові, залишився для всіх тих, які цікавляться розвитком нашої музичної культури серед наймолодшого покоління, незабутньою подією.

На цьому концерті молоді талановиті адепти музики принесли публіці справжню мистецьку насолоду, бо виступали тільки ті учні, які не лише своїм талантом, але й серйозною працею добиваються до щораз то кращих успіхів, і з них очікуємо в майбутньому професійних музик.

Цей концерт теж цікавий і більш різноманітний, ніж попередні концерти визначних, бо крім фортепіянових творів і скрипкових ми вперше почули вокальний ансамбль і сольоспів у виконанні учнів відомих мистців музики Андрія Добрянського і Томи Гринькова.

Концерт виявляв таке щире змагання до правдивої артистичности, яку можна б побажати найповажнішій музичній школі.

Це можна б сказати хоча б навіть про дев'ять фортепіянових дуже різнорідних точок програми, виконуваних на цьому концерті, бо серед виконавців, вже від наймолодших почавши, проявлялися музичні індивідуальності та характери в інтерпретації різних творів різних композиторів.

Тут хочу перейти кожну із виконуваних точок програми по черзі. „Без тебе, Олесю" Лисенка і „Тарантелля" Печонки, відіграні 11-літньою Ромою Худьо, кляси Галі Клим, віртуозно і з цілковитим опануванням змісту і свободою, були несподіванкою для кожного досвідченого слухача.

Анна Еммер, кляса Таїси Богданської, у творах „Над морем" Поска і „Скерціно" Фоменка виявляла особливу ніжність удару й добре фразування, як також і музикальність в інтерптретації творів окремих композиторів.

Аполлон Григорович, кляса Галі Клим, старався добре входити в характер Гайдна „Сонати Ф-моль І ч." і творі „Їхав стрілець на війноньку" Коломийця-Ревуцького. Це була справа щасливого добору репертуару для цього учня.

Мірям Худьо, кляса Галі Клим, яку ми добре пам'ятаємо з минулих концертів визначних, зробила знову великий крок вперед. „Прелюдом Фіс-дур" Барвінського, а відтак „Токкатою" Хачатуріяна чарувала слухача понад свій вік самостійно розвиненою музикальністю у першому творі, а в другому захоплювала бравурою і опануванням скомплікованих фортепіянових нюансів і ефектів.

Гануся Легедза (скрипка), кляса Рафаїла Венке, почала від Кореллі „Соната оп. 5, ч. 2", а відтак виконала „Тему з варіяціями оп. 89 ч. 3" Данкля. У неї гарний шляхетний тон з проявами кольористичних нюансів і доброї техніки. Їй дуже успішно акомпаньювала сестра її Уляна.

Роман Шевчук (фортепіяно), кляса Таїси Богданської, у „Думі" Довженка, як і в піяністичному „Експромті Ціс-моль" виявив великий поступ, музикальність, ентузіязм, силу удару і розвинену техніку.

Розмарі Перейра (португалька), кляса Дарії Каранович, у творах Моцарта „Фантазія Д-моль" і Дебюссі „Мрії", вив'язалася дуже добре із своїх завдань, які вимагали не тільки технічної і інтелектуальної зрілости, але й тонкого фразування і умілої педалізації.

Надзвичайно приємно було почути вокальне тріо А. Беделя „Покаяніє" у виконанні сопрано Дарці Паради, альта Калини Чолган і баритона Роберта Терміне, кляса Андрія Добрянського і Томи Гринькова. Це тріо було виконано музикально стилево з добрими голосовими матеріялами і з дуже доброю дикцією.

Після перерви Орест Гарасимчук (фортепіяно), кляса Галини Мирошниченко, заграв „Рапсодію Г-моль" Брамса і „Етюд" ґ-дур оп. 10 ч. 5 Шопена—твори, які ставлять технічні віртуозні вимоги з цілковитим опануванням змісту, а найважніше, свобідно.

Ігор Понамаренко (скрипка) кляса Рафаїла Венке, якого ми вже стільки разів чули на концертах визначних, заграв „Концерт А-моль" Аколяя дуже музикально. Гарний тон, добра техніка, фразування і кольоритність—це властивість його гри; це прикмети, якими здобуває він признання кожного вибагливого слухача.

Степан Бойс (фортепіяно), кляса Томи Гринькова, у „Скерцо ч. 4, Е-дур" Шопена, ужив технічні вальори, застосувавши уміло розмах і темперамент для відтворення стиля скерца.

Біл Аєрбе (скрипка), кляса Р. Венке, відіграв першу частину „Концерту оп. 76 ч. 7" Беріота, в якому пописався високозаавансованою технікою і музикальністю. У його грі контроля смичка поєднується з гарним тоном скрипки. Його дуже талановитою акомпаньяторкою була його сестра Марта Аєрбе.

Роберт Терміне, баритон, кляса Т. Гринькова, зробив дуже приємне враження на слухачів своєю поважною появою на естраді. Він виконав Брамса „Маєва нічка", Діпарка „Ле Маноар де Розмонд" та Верді арію з опери „Дон Карльос" „Пер ме Джунто". Він використав якнайкраще свою виразну дикцію, добру інтонацію і техніку голосу для мистецького ефекту виконуваних пісень.

Кульмінаційною і останньою точкою програми цього вечора був „Концерт А-моль ч. 3" Гріга, який виконала найбільш заавансована учениця Марта Аєрбе, кляса Лева Стругацького, бравурно з відчуттям змісту норвезької музики і щирим відтворенням ліричних моментів. При другому фортепіяні оркестрову партію грав проф. Лев Стугацький.

Вдячна публіка прийняла її гру дуже тепло, а виявом справжнього призання були довготривалі ентузіястичні оплески.

Треба побажати УМІ на порозі 31-го року існування дальшої витривалости у праці та дальших успіхів у плеканні української музики.

Наші невтомні пані з батьківського Комітету—Оксана Луцька, голова; Нагірна і Мачай —приготовили для гостей і виконавців елегантне і смачне прийняття. Президія і Рада Директорів УМІ складає жертвенним паням щиру подяку за їхній повний посвяти труд на протязі довгих літ.

Наталія Котович

БЮЛЕТЕНЬ ҐВАТЕМАЛЬСЬКОЇ армії повідомив у понеділок, 5-го вересня, що в південному місті Хокотан провінції Чікімуля були вбиті 12 цивільних осіб, а їх доми пограбовані після того, як заборонена комуністична партія розповсюдила там листівки і провела збори серед місцевого населення. Ліві партизани вже понад п'ять років борються безуспішно проти уряду Ґватемалі.

Замість квітів на могилу

бл. п. д-ра Ярослава Коропея

складаємо 100 долярів на КАТЕДРУ УКРАЇНОЗНАВСТВА при Гарвардському Університеті.

•

Родині Покійного шлемо найщиріші вислови співчуття.

Ірина і Павло ДЖУЛІ

РЕҐІОНАЛЬНИЙ КОМІТЕТ СТРИЙЩИНИ

з жалем подає сумну вістку своєму Членству та Українській Громаді, що ненадійно, ранком 5-го вересня 1983 р. відійшов у довічний сон, довголітній член Управи Реґіонального Комітету Стрийщини



сл. п.

ЛЕВ ШТИНДА

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 9-го вересня 1983 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Funeral Home Katimiss, 2101 Northampton Street, Easton, Pa.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 10-го вересня 1983 р., о год. 11-ій ранку в українській католицькій церкві св. Духа, 315 4th Street, West Easton, Pa., **опісля Тлінні Останки будуть зложені на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку,** Ню Джерзі.

•

Дружині, Доні і Синові з родинами наші глибокі співчуття.

КОМІТЕТ СТРИЙЩИНИ



У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що з волі Всевишнього в дні 4-го вересня 1983 року відійшла у Вічність на 67-му році життя,

наша Найдорожча ЖІНКА, МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ ІСМАНИЦЬКА

з роду ЦЬВЯК

ПАНАХИДА буде відправлена в середу, 7-го вересня, о год. 8-ій увечорі в похоронному заведенні М. Насевича при 109 E. Tabor Rd. **у Філядельфії, Па.**

ПОХОРОН у четвер, 8-го вересня 1983 р., о год. 11-ій перед полуднем з похоронного заведення до української католицької церкви Благовіщення Пречистої Діви Марії при 1204 Valley Rd. **у Філядельфії (Мелроз Парк), а після Божественної Літургії тлінні останки Покійної будуть похоронені на українському католицькому цвинтарі у Філядельфії — Факс Чейс.**

Горем прибиті:
ВОЛОДИМИР — муж
ЛЮБА ЗОРЯНА — дочка з мужем МИРОНОМ ЦВІКУЛОЮ і дітьми ІРИНОЮ та ВОЛОДИМИРОМ
брати, шваґри і шваґерки в Україні
ближча і дальша Родина в ЗСА і в Україні

•

Родина просить, щоб замість квітів складати пожертви на іконостас у церкві Благовіщення у Філядельфії, Па.

„Збільшилося число пластових новацьких виховників"

В полудне, 6-го серпня, закінчився новацький вишкіл на „Вовчій Тропі" біля Іст Четгему в Кетскільських горах стейту Ню Йорк. Ще раз рої сестричок і братчиків виконали свої обряди, ще останній раз почулися новацькі пісня і молитва, ще раз відчиталося наказ, ще востаннє лунало пластове „Надобраніч," а на кінець — пластова іскра.

Протягом двох тижнів, від 23-го липня до 6-го серпня, 73 учасників, 25 пластунів і 48 пластунок у віці від 15-ти до 18-ти літ виконали частину приписаних теоретично-практичних зайнять на ступінь новацького виховника. Ці братчики й сестрички вислухали безліч гутірок на виховні теми: основи виховання новацтва, потреби виховання, роля і питоменності новацького виховника, релігійне виховання, національне виховання, психічні і фізичні особливості дітвори, елементи сходин, плянування, спів, розповідь, гра, майстрування, вогник, змаг, прогулянка, табір і т.п. Також укладали-писали різні групові зайняття. Переводили вони сходини, вогники, прогулянку, майстрування, спів, ляльковий театр, гри й забави, розповіді, маскараду-дитячу забаву.

В цьому році булава вишколу складалася з членів старшого пластунства та запрошених викладачів: комендантка — ст. пл. Марта Перейма, бунчужний — ст. пл. Аскольд Винників; писар — ст. пл. Оксана Ласовська; інструктори — ст. пл. Роман Білик, ст. пл. Юрко Білик, ст. пл. Христя Богач-Гонко, ст. пл. Маруся Боднаренко, ст. пл. Ольга Борачок, ст. пл. Іван Верхнянський, ст. пл. Оксана Куровицька, ст. пл. Уляна Гаврилюк, ст. пл. Іван Кащак, ст. пл. Маркіян Литвин, п-ство Аруня і Філько Старухи, ст. пл. Олег Хабурський та ст. пл. сен. Юра Шевчук. Отець Яків Куліч не тільки сповняв працю духовного опікуна, але також допомагав у переведенні практичних зайнять. Вишкіл відвідали четверо членів Крайової Пластової Старшини: пл. сен. Стаха Гойдиш — голова; пл. сен. Ірена Куровицька, референтка пластунок; пл. сен. Христина Навроцька, голова виховного сектора; пл. сен. Юра Шевчук, головний булавний новаків та голова Орлиного Круга.

На одному із перших вогників учасники вишколу вибрали назву „Підемо разом". Ця назва вишколу яскраво вказує на спільне зусилля, таке потрібне у виховній праці з новацтвом. Зі світу казок учасники вибрали собі такі назви роїв: гніздо братчиків — „Зайчики-побігайчики," „Чарівні жаби," „Ведмеді ласуни"; а гніздо сестричок — „Маленькі місі", „Попелюшки", „Сонцебори", „Ґномики," „Мишки кришки", „Блакитні хмаринки" та „Лисички-сестрички".

Рій „Сонцебори"

Рій „Ведмеді"

Після закриття курсанти роз'їхались по цілій Америці та Канаді, на західне побережжя до Каліфорнії, до Міссурі, Іллиной, на південь до Тексасу, на східне побережжя до Ню Йорку, Ню Джерзі, Мериленду, Пенсильванії та на північ до Онтаріо. Після двох тижнів наполегливої праці учасники вишколу тепер готові перебрати виховну працю в роях по станицях та на новацьких таборах. Щойно після однорічної активної виховної праці у станицях, чи відбувши два літні табори в булаві, ці братчики й сестрички зможуть здобути ступінь новацького виховника та стати членами Кадри Новацьких Виховників Українського Пласту.

Щоб успішно закінчити вишкіл, учасники мусіли здобути хоч 75 точок із таких ділянок: пластова постава, українська мова, ініціятива, життєрадість, прорух, чистота, нічна тиша, тримісячний плян праці, програмки вогників, змагу, прогулянки, вмілостей, самодіяльні гри, розповіді, спів, майстрування, новацькі танки, гри та забави. Першунами вишколу були серед братчиків: третє місце — пл. розв. Ярко Кульчицький, Філядельфія; друге місце — пл. розв. Юліян Загаляк, Ст. Люїс; перше місце — пл. розв. Юра Заяць, Чикаґо. Серед сестричок: третє місце — пл. розвідувачки Ія Дац і Адя Загайкевич з Нюарку; друге місце — пл. розв. Марта Білик, Філядельфія, і ст. пл. Таня Коропецька, Балтимор; перше місце — пл. розв. Орест Білоус, Гюстон, Тексас, і ст. пл. Марічка Щука, Філядельфія.

Провід вишколу складає щиросердечну подяку цілій булаві, інструкторам, отцеві Яковові Кулічеві, шановним паням у кухні під проводом п. Куйбіди, д-рові Ґноєві і пл. сен. У. Зінич за медичну опіку, адміністрації оселі під керівництвом пл. сен. Соні Слободян та пл. сен. Андрія Ластовецькому за велику співпрацю та підтримку.

Парта Перейма

Козацькі пісні—нова платівка хору св. Вм. Варвари у Відні

На спогад перемоги над турками під Віднем у 1683 році, в якій вславилися наші предки українські козаки, крім вже згаданої книжки, хор св. Вм. Варвари у Відні наспівав козацькі пісні в обробці і під мистецьким проводом проф. Андрія Гнатишина. Ця надзвичайно цікава в оригінальній обробці платівка (також касетка) цього хору під управою досвідченого дириґента і композитора появилася у виданні Українського відділу при Ватиканському радіо в Римі під організацією ректора української колеґії св. Йосафата в Римі о. проф. д-ра Софрона Мудрого, ЧСВВ.

Здавалось б, що козацькі пісні повинен співати чоловічий хор, але композитор проф. Андрій Гнатишин підібрав і опрацював такі пісні, які надаються і для мішаного хору.

На платівці — 15 пісень, і кожна з них змістом, так і мелодією й хоровою структурою має інший характер. Ось відома журлива пісня „Козак від'їжджає", чи про Дорошенка й Сагайдачного, або героїчна „Перед походом" із соло д-ра Ігора Тарка, що так могутньо звучить, чи весела, повна радости, в якій хор наслідує тупіт коней „Їхав козак України" з солістами Ігорем і Любкою Гнатишиними; або весела пісня з Тернопільщини „Гей гук, мати", що закінчується повними переможними акордами на словах „уже наше славне товариство коней сідлає". Хто не знає пісні „Чорна рілля", що таким до розпачі смутком навіяна! Тут і знана „Почаївська Божа Матір" в обробці Миколи Леонтовича, цим разом соло Франца Зецера й Сільвії Отмар-Штайн. Перший бік платівки закінчує історична пісня „Про Чепіґу й Головатого" (1791 рік).

Другий бік платівки починає чудова пісня „Стоїть явір над водою", яка переходить в рецитацію, що її виконує Діяна Тепла з Австралії під звуки старокиївського похоронного співу чоловічого хору й закінчується також смутною „Козака несуть" в обробці Миколи Леонтовича. Та не плакати нам по козаку, який поїхав на чужину тай там загинув, свою рідну Україну навіки покинув.

Нагла зміна настрою — це „козацька веселість", що змальовує очайдушність й веселість відважних козаків. Борис Ямінський і Любомир Мудрецький виконують цю пісню з особливою доброю вимовою й веселістю. Є тут і пісня, яку можна знайти в німецьких альбомах пісень під наголовком „Гарна Мінка" в обробці Бетговена, мелодію якої мабуть він записав від князя Розумовського, а це „Їхав козак за Дунай" з солісткою Любкою Гнатишин, очевидно, в обробці нашого дириґента.

Дуже улюбленою піснею на віденському терені є „Тихо Дунай воду несе" зі своїм спокійним, мелодійним і гармонічним ходом, який перебиває синкопічним ритмом жартівлива пісня з Тернопільщини „Коло млина, коло броду", що її весело співає чоловічий хор. Коли вже мова про ріку Дунай, то чоловічий хор не минув і пісеньку „Ой, там, за Дунаєм".

Другий бік платівки закінчується молитвою за батьківщину „Боже, на землю нашу поглянь", яку написав О. Нижанковський. Завдяки новій природній і простій гармонізації Андрія Гнатишина пісня набрала релігійного характеру і її зможе кожний хор співати.

Це вже 23-та платівка цього популярного хору під управою проф. Андрія Гнатишина. Платівки вийшли у різних видавництвах за океаном і в Европі. Від 1978 року платівки українського хору при церкві св. Вм. Варвари у Відні появляються накладом Українського відділу при Ватиканському радіо в Римі під організацією о. проф. д-ра Софрона Мудрого, ЧСВВ. Члени цього хору, особливо ті, які становлять його підставу, співаючи, виконують надзвичайно добру культурну роботу, а їх спів лунає по всьому широкому вільному світі на таких платівках, як Св. Літургії, Воскресна Утреня, Вечірня, Коляди, Воскресні пісні і гаївки, Марійські пісні і псальми, Релігійні пісні і постні та світські; Народні пісні з оркестрою, Народні пісні з нагоди 70-ліття Андрія Гнатишина, Шевченківські, Стрілецькі і Козацькі.

ТАНЦЮВАЛЬНІ ВИСТУПИ Н. МАРТИНЮК І К. МЕКАДАМСА У ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Нуся Мартинюк і Картер МекАдамс виступлять із спільною танцювальною програмою у п'ятницю, 9-го вересня, і суботу, 10-го вересня, в год. 8-ій вечора тут, у Гартфордському коледжі. До їхніх танців гратиме музика Андре Ґрібо та Сари Мене-Кайдер. Вступ на їх танцювальний виступ — 6 долярів; 4 доляри для студентів і осіб у пенсійному віці. В справі замовлення квитків можна телефонувати на таке число: (203) 527-8062.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ПРО ТИХ, ЩО ЛОМЛЯТЬ КРИГУ БАЙДУЖОСТИ

Довелося врешті мені, любителеві організованого українського спорту, побувати декілька днів на оселі „Верховина" та на закритті славнозвісної Спортової Школи, що її вже 14 років проводить на цій оселі УБСоюзу не менш славне й заслужене УСВТ „Чорноморська Січ".

Заголовок цих моїх скромних спостережень „Про тих, що ломлять кригу байдужости" не випадковий. Стосується він діячів УСВТ „Ч.Січ", що стали новітніми піонерами в нашому організованому спорті на сході ЗСА, а то й поза ним, і на протязі останніх десятиріч несуть основний тягар праці не тільки рідному Товариствові, але, як вже згадано, на ширшому терені. Завдяки тим „січовим" діячам значно відновилася діяльність Делеґатури УСЦАК-Схід, відновилися й завдяки цим діячам успішно проходять кожного року Українські Спортові Ігрища Молоді, влаштовуються спортові зустрічі й турніри з різних нагод. Але найбільші заслуги посідають ці діячі в ділянці виховання нашого молодого нарибку, започаткувавши 14 років тому І-шу Українську Спортову Школу в ЗСА. Ця інновація в нашому організованому житті настільки була корисна й актуальна, що після УСВТ „Ч.Січ" цю ідею перебрали й інші наші молодечі організації, які почали й досі продовжують свої спортові табори. Інша річ, що в основному це не їх ділянка, і вони повинні як слід виховувати нашу молодь в інших, ніж спортові, ділянках; спортові ділянки залишити для існуючих для цього спортових товариств. Факт, що в цьому році не змогли відбутися спеціялізовані табори майбутніх виховників в одній із наших молодечих організацій, але в той же час був влаштований спортовий табір на їх оселі, говорить сам за себе.

Я БАЧИВ ЛЕКЦІЇ СПОРТОВОЇ ШКОЛИ „Ч. СІЧІ"

Зайняття учасники починали в 7-ій год. ранку пробігом доріжками оселі. Після цього на більшій площадці директор вишколу Ігор Чупенко проводив основну й дуже корисну руханку; слідувала збірка, денні накази й присяга „...будемо солідно учитися й чесно змагатися!..." та піднесення прапорів. Після сніданку — прибирання приміщень і їх інспекції в 9-ій годині на черговій збірці; учасники, любителі окремих ділянок спорту, йшли на свої навчальні бази разом із своїми інструкторами.

На площі копаного м'яча високоякісні лекції проводив відомий фахівець, знаменитий тренер Ігор Чупенко, якому асистували М. Сергіїв і Ф.Голінатий. Лекції цього українського фахівця заслуговують на особливе відзначення, адже проводить їх цей майстер свого діла згідно зі сучасним поступом науки фізичного виховання та на зразках найкращих сучасних тренерів світу в юнацькому копаному м'ячі.

В тенісі інструкторами були: А.Кутко, М.Надбережний і А.Гарматій; в плаванні — Т. Сергіїв, у відбиванці — М.Хамуляк і А.Лишик. Лекції у всіх ділянках проходили систематично на протязі кожного дня з перервами на харчування й відсвіженнями в чудовому відновленому басейні. В середині дня для бажаючих мали лекції української мови, що їх проводила професійна учителька М.Бокало, вона теж навчала усіх таборовиків українських пісень в більшості на спортові теми. Вечорами відбувалися „лігові" гри в копаному м'ячі; після цього учасники побували на висвітленнях спортово-виховно-розвагових фільмах.

ТОВАРИСЬКІ ЗУСТРІЧІ

Згідно з протоколами, на протязі 4-ох тижнів учасники відбули ряд товариських зустрічей, в першу чергу з таборовиками сусіднього табору Роми Приймак-Богачевської, з якими влаштували дві маскаради-забави.

Збірні копаного м'яча відбули п'ять зустрічей з американськими однолітками таборів „Льоканда" і „Питіян". Збірна 12 років і нижче на виїзді зазнала поразки 1:7 в „Льоканда", але взяла реванж у себе на „Верховині" 4:1 і виграла з збірною „Питіян" 12:0. Старші юнаки, 15 і нижче, виграли з „Льоканда" 4:0 і „Питіян" 9:1. Треба відмітити, що обидва американські табори начислювали понад 300 дітей, а їх спортові програми проводили учителі і тренери з Італії, Англії й інших европейських країн, що як вимінні учителі на літо приїжджають до ЗСА.

ЗАКРИТТЯ СПОРТОВОЇ ШКОЛИ

Цю точку відкрив керівник трьох перших тижнів О.Твардовський, який стисло подав факти з вишколу й побуту учасників і команди в таборі. Дальше ведення передав він керівникові 4-го тижня М.Стебельському, який у свою чергу представив численним батькам і гостям усіх членів команди й визначних гостей за почесним столом, між якими були голова УБСоюзу І.Олексин і відомий громадянин, меценат, прихильник українського організованого спорту д-р А.Хребтовський з дружиною з міста Чикаґо.

Слідували короткі промови: І.Олексина, І.Чупенка; розвагові виступи учасників з деклямаціями і піснями; виступи від учасників і батьків. Усі без вийнятку висловлювалися з великою вдячністю до організаторів вишколу, признанням та заохотою продовжувати цю важливу працю в майбутньому. Потім відбулася церемонія вручення тим учасникам, що осягнули успіхи в навчанні або перемоги в іграх і контестах, нагород, що їх уфундував УБСоюз.

Ось вони ці щасливці: в копаному м'ячі — П.Данчевський, З.Курилець, Т.Бокало, Д.Жолудко, Р.Данчевська, С.Біланюк, А.Журавель, М.Волощук, Ю.Масний, Б.Гичко, І.Васьків, Х. Мамчак, С.Таранко, В.Масний, П.Адамс, Я.Твардовський, В.Літкевич, А.Запраскис, Р.Васьків, С.Хамуляк, О.Василак, Р.Павлічка-Лі, А.Ансон, Т.Науменко, Г.Сергіїв, М.Рікійо, Ю. Іванків, А.Зварун, А.Бінасеський, Д.Шнайдер. У тенісі: Л.Новаківська, О.Смородська, В. Сивенька, Р. Данчевська, М.Волощук, І.Біланюк, І.Снігач, А.Жолудко, Т.Орляндо, Т.Новаківський, П.Бойко, С.Хамуляк, А.Дейгл, Р.Павлічка-Лі.

В плаванні: Т.Бокало, Д. Хамуляк, Р.Данчевська, В. Масний, П.Бойко, В.Літкевич, Н.Мамчак, В.Журавель, Д.Жолудко, В.Коропей. У відбиванці: К.Коваль, Л.Новаківська, Д.Хамуляк, Т.Науменко, С.Біланюк і П.Бойко. Нагороди взірцевих таборовиків здобули: В.Сивенька, А.Жолудко, Т.Орляндо, Т.Новаківський, Ш.Рікабі і І.Снігач.

Варто зазначити, що в цьому році 32 дітей користали з федеральної допомоги, програми для дітей, батьки яких мають середні або малі заробітки. Тією програмою з рамені УСВТ „Ч.Січ" вправно завідував І.Ориняк.

Крім цього більше десяти дітей бідніших батьків діставали відповідні стипендії, що їх уфундували: Микола Бойчук, суму 1,000 долярів; УСК Ню Йорк для юнаків з Ню Йорку — 300 дол.; ОУА „Самопоміч" в Нюарку — 200 дол.; М.Пирський — 200 дол., і В. і П. Кучкуди — 100 дол. Усім згаданим добродіям належить від спортового юнацтва щира подяка.

Особлива подяка від нашого суспільства належить спортовим діячам УСВТ „Ч.Січ", що так пляново й послідовно працюють в цій призабутій в нас спортово-виховній ділянці, вирощують сильних духом і тілом, а через це і повноцінних громадян українського суспільства, яке, на жаль, не доцінює важливости спорту в сучасності не тільки для спортових осягів, слави українського імени в спорті, але також і політичного чинника.

М.Д-к

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЕВА ГАВРІЙ, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., померла 11-го липня 1983 р. на 66-му році життя. Нар. 1916 року в Дітройті. Членом УНС стала в 1938 році. Залишила в смутку мужа Михайла, доньок Джови і Еву, сина Михайла і дев'ять внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Гробу в Савтфілді, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

МИКОЛА ГЛИВСЬКИЙ член УНС Відд. 217-го ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., помер 23-го червня 1983 року на 79-му році життя. Нар. 1903 року в Україні. Членом УНС став в 1956 році. Залишив у смутку дружину Олександру, доньку Доротею, сина Андрія, сестру в Польщі, шість внуків, племінників і племінниць. Похорон відбувся 27-го червня 1983 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять
Теодор Кубарич, секр.

ЙОАННА ДУШЕНЧУК, член УНС Відд. 327-го Т-ва „Запорозька Січ" в Гемпстеді, Н.Й., померла 24-го червня 1983 р. на 87-му р. життя. Нар. 1895 року в Сасові пов. Золочів, Західня Україна. Членом УНС стала 1941 року. Залишила в смутку трьох синів — Михайла, Володимира і Івана з Родинами. Похорон відбувся 26-го червня 1983 року на цвинтарі св. Хреста на Лонґ Айленд, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Зеновія Зарицька, секр.

АНДРІЙ ПОВШОК, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., помер 1-го липня 1983 року на 88-му році життя. Нар. 1895 року в Україні. Членом УНС став у 1937 році. Залишив у смутку дружину Марію, сина Андрія, дві дочки — Ангеліну і Розалію, 9 внуків і 3-ох правнуків. Похорон відбувся 5-го липня 1983 року на цвинтарі „Клінтон Ґров" в Мавнт Клеменс, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

СТЕПАН ГУСЕНИЦЯ, член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн., помер 3-го липня 1983 року на 68-му році життя. Нар. 1915 року в Скрентоні, Па. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Еву, доньку Теодору Волч, три сестри — Марію Балей, Гелену Швед і Катерину Станке; двох братів — Вілліяма і Петра. Похорон відбувся 6-го липня 1983 року на цвинтарі в Елмгирст, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Тарас Слевинський, секр.

КАТЕРИНА КИСИЛИЦЯ, член УНС Відд. 255-го ім. св. Миколая в Вест Нютоні, Па., померла 3-го липня 1983 року на 89-му році життя. Нар. 1893 року в Україні. Членом УНС стала в 1924 році. Залишила в смутку синів: Джеймса, Петра, Йосифа і Теодора та дочок: Стеллу і Анну. Похорон відбувся 6-го квітня 1983 року на цвинтарі в Вест Нютон, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

ІВАН БІШКО, член УНС Відд. 325-го Т-ва „Запорозька Січ" в Бруклині, Н.Й., помер 24-го липня 1983 року на 82-му році життя. Нар. 1901 року в Зах. Україні. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Ольгу, сина Мирона та 5-ох внуків і одного правнука. Похорон відбувся 27-го липня 1983 року на цвинтарі Сайприсс Гиллс, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Цюпа, секр.

АҐНЕС ЕВАНЦІВ, член УНС Відд. 363-го Т-ва „Запорозька Січ" в Олін, Н.Й., померла 25-го липня 1983 року на 95-му році життя. Нар. 1888 року в Австрії. Залишила в смутку дочку Анну, сина Михайла та дальших членів родини. Похорон відбувся 27-го липня 1983 року на місцевому цвинтарі.

Вічна Їй Пам'ять!
Константин Скробач, секр.

МАРІЯ САВРУК, член УНС Відд. 147-го ім. св. Михаїла в Аллентавні, Па., померла 20-го липня 1983 року на 64-му році життя. Нар. 19-го липня 1919 року в Аллентавні, Па. Членом УНС стала 1939 року. Залишила в смутку брата Івана. Похорон відбувся 22-го липня 1983 року на цвинтарі Вудлон, в Аллентавні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Катерина Гуцалюк, секр.

РОЗАЛІЯ КОСТІВ, член УНС Відд. 106-го ім. св. Миколая в Чикаґо, Ілл., померла 8-го липня 1983 року на 56-му році життя. Нар. в 1927 році в Україні. Членом УНС стала 1974 року. Залишила в смутку мужа Павла, дочок Евгенію і Уляну з родинами, одну внучку, як також братів в Америці і рідню в Україні і Бразилії. Похорон відбувся 11-го липня 1983 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Марчук, секр.

ІВАН Г. КОВПАК, член УНС, Відд. 123-го ім. св. Марії в Скрентоні, Па., помер 9-го липня 1993 року на 62-му році життя. Нар. 3-го березня 1921-го року в Скрентоні. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Івана, доньку Тересу, дві сестри — Емілію Батюк і Лідію Третен та дальшу родину. Похорон відбувся 14-го липня 1983 року на цвинтарі св. Михаїла в Данморі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ЕМІЛІЯ ПАВЛИШ, член УНС Відд. 114-го ім. св. Володимира в Чикаґо, Ілл., померла 10-го липня 1983 року на 70-му році життя. Нар. 30-го жовтня в Україні. Членом УНС стала в 1964 році. Залишила в смутку мужа Іллю з дітьми і внуками, та дальшу родину. Похорон відбувся 13-го липня 1983 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

ЮЛІЯ ТХОРИК, член УНС Відд. 318-го ім. св. Ольги в Нортгемптоні, Па., померла 26-го липня 1983 року на 85-му році життя. Нар. 1896 року в Україні. Членом УНС стала в 1935 році. Залишила в смутку мужа Івана, дочок Марію і Анну та сина Михайла. Похорон відбувся 29-го липня 1983 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секр.

ГРИГОРІЙ ЛУЧАНКО, член УНС Відд. 130-го в Ню Йорку, Н.Й., помер 1-го березня 1983 року на 90-му році життя. Нар. 19-го березня 1893 року в Україні. Членом УНС став 1948 року.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 18-го ВЕРЕСНЯ 1983 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в кафетерії школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд у Рочестері. Проситься всіх членок взяти участь у зборах та вирівняти належні вкладки. — Катерина Бернола, Марія Ковальчук, Параска Демянів.